

Rapport

Rapport naar aanleiding van een klacht over de politie eenheid Rotterdam.

Datum: 29 december 2014

Rapportnummer: 2014/231

Ongebruikelijk bezit ('Patsercontrole')

Een aantal jaar geleden is de aanpak 'ongebruikelijk bezit', ook wel bekend als de 'patser-aanpak', ingevoerd. De juridische basis voor deze aanpak is gelegen in artikel 420 bis van het Wetboek van Strafrecht (zie: Achtergrond onder 1). Deze aanpak houdt kort gezegd in dat een bepaalde groep personen die opzichtig pronkt met dure auto's, sieraden e.d. wordt gecontroleerd. Bij een dergelijke controle wordt aan de betrokkene gevraagd te verklaren hoe het dure bezit door hem is verkregen. Wanneer er geen duidelijkheid kan worden verschaft over de vraag of het bezit op legale wijze is verkregen, dan kan dat een verdenking opleveren van witwassen.

Het doel van de aanpak 'ongebruikelijk bezit' is enerzijds te laten zien dat misdaad niet loont en anderzijds te voorkomen dat jonge personen die met niet legaal verkregen vermogen dure spullen kopen een verkeerd voorbeeld vormen voor andere jongeren, die daardoor geïnspireerd zouden kunnen worden om ook in de criminaliteit te gaan.

De aanpak van ongebruikelijk bezit in Rotterdam

Tot 2008 vond in Rotterdam de aanpak 'ongebruikelijk bezit' vooral plaats op basis van districtelijke initiatieven. Na 2008 is er een regionale aanpak gekomen. Het aantal controles is in stedelijke districten over het algemeen groter dan in niet stedelijke districten. Binnen elk district zijn er financiële teams die verschillende acties op ongebruikelijk bezit organiseren. De daadwerkelijke controles worden uitgevoerd door politieambtenaren van het wijkteam, de Directe Hulpverlening en de leden van de Regionale Interventie Eenheid. Het zijn nooit dezelfde mensen die de controles uitvoeren. De controles worden statisch (georganiseerd) en dynamisch (tijdens de dagelijkse surveillance) uitgevoerd. Dit kan ertoe leiden dat één persoon meerdere keren onderwerp van een controle is. De impact van deze controles voor een individu is de politiemedewerkers bekend en hier wordt volgens de politiechef rekening mee gehouden door tijdens de controles uit te leggen waarom de controle plaatsvindt.

De combinatie van de auto met de bestuurder is de eerste aanwijzing om over te gaan tot een controle 'ongebruikelijk bezit'. Vervolgens wordt de bestuurder op basis van vrijwilligheid gevraagd om openheid te geven over zijn financiële situatie. Indien de gegeven verklaring afwijkt van hetgeen op basis van ervaring te doen gebruikelijk is, dan volgt er nader onderzoek. Ook volgt er nader onderzoek als de bestuurder niets wil verklaren.

Volgens de politiechef wordt bij de dynamische controle in principe iedere controle vastgelegd in het bedrijfsprocessensysteem BVH (Basis Voorziening Handhaving) van de politie. Niet iedere staande-houding tijdens de surveillance zal echter leiden tot het vastleggen van de controle binnen het BVH systeem. Dit gebeurt alleen wanneer er

relevante zaken zijn te benoemen of indien er naar aanleiding van een onderzoek door het financiële team actie is gevraagd om te controleren.

In antwoord op de vraag van de Nationale ombudsman wat er wordt geregistreerd als (later) uit financieel onderzoek blijkt dat de auto op legale wijze in het bezit is gekomen van de kentekenhouder, antwoordde de politiechef als volgt. De registratie in het bedrijfsprocessensysteem BVH wordt aangevuld met de mededeling dat er geen sprake is van 'ongebruikelijk bezit'. Daarna zal de registratie uit het bedrijfsprocessensysteem BVH worden verwijderd binnen de termijnen zoals wettelijk vastgesteld op grond van de Wet politiegegevens (Wpg). Indien een persoon onderwerp is geweest van onderzoek in het kader van een patsercontrole, kan niet worden gewaarborgd dat hij hiervan in de toekomst verschoond blijft.

Wat is er gebeurd?

Verzoeker heeft een relatie gehad met een vrouwelijke politieambtenaar van de regionale politie-eenheid Rotterdam. In de periode nadat de relatie was verbroken, werd hij met enige regelmaat met ambtenaren van de politie-eenheid Rotterdam geconfronteerd. Zo werd hij in het kader van de aanpak ongebruikelijk bezit, ook wel bekend als 'patsercontrole', meerdere malen door de politie aan de kant van de weg gezet.

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat een aantal politieambtenaren van de regionale eenheid Rotterdam op 18 februari 2011 en 21 februari 2011 ten aanzien van verzoeker een aandachtvestiging heeft opgesteld die verband houdt met een privé twist tussen verzoeker en een hun bekende vrouwelijke politieambtenaar.

Verzoeker klaagt er verder over dat hij door de aandachtvestigingen onnodig vaker met de politie werd geconfronteerd dan gebruikelijk zou zijn.

Lezing van verzoeker

Verzoeker is begin dertig en ingenieur van beroep. Hij verdient een bovenmodaal inkomen. Omdat hij nog bij zijn ouders woont, heeft hij weinig vaste lasten. Van het geld dat hij daardoor heeft kunnen sparen, had hij een paar jaar geleden een nieuwe auto van de BMW 6 serie gekocht. Verder heeft verzoeker een relatie gehad met een vrouwelijke politieambtenaar. Deze relatie is op een gegeven moment beëindigd.

In een mutatie die op 18 februari 2011 naar aanleiding van een zogenaamde 'patseractie' werd opgesteld, staat als aandachtvestiging dat de rapporteur weet dat verzoeker een verleden heeft met een collega van bureau Eendrachtsplein en dat deze collega door verzoeker in de gaten wordt gehouden. Volgens verzoeker hoort deze informatie (en de kwalificatie 'aandachtvestiging') niet in deze mutatie thuis. Voor wat betreft de andere mutaties stelt verzoeker zich op het standpunt dat de inhoud daarvan niks met de

'patserwet' te maken heeft. De aandachtvestiging heeft namelijk niet, zoals de politie stelt, puur te maken met de dure auto en het jeugdige uiterlijk van verzoeker. Voor wat betreft de mutatie van 21 februari 2011 waarin staat dat verzoeker langzaam langs het politiebureau Eendrachtsplein rijdt, merkt verzoeker op dat dit politiebureau zich op een druk kruispunt met verkeerslichten en zebrapaden bevindt waarbij hard rijden sowieso niet mogelijk is. Volgens verzoeker reed hij wel 20 keer per dag langs het politiebureau Sandelingplein en politiebureau Zuidplein en daarvan is volgens hem nooit een mutatie gemaakt.

Verzoeker stelt dat hij na 22 februari 2011 gedurende een lange periode vier tot vijfmaal per week een stopteken kreeg van de politie. Volgens verzoeker vonden er stelselmatige controles plaats door diverse politieambtenaren van het bureau Eendrachtsplein (waar de ex-vriendin van verzoeker destijds werkzaam was) zonder dat hier enige aanleiding voor was. Tijdens de controles die volgens verzoeker onder het mom van een algemene verkeerscontrole plaatsvonden, vroegen sommige politieambtenaren alleen om het rij- en kentekenbewijs, anderen vroegen wat voor werk verzoeker deed en weer anderen stelden beide vragen en wilden verzoeker en een eventuele bijrijder zelfs fouilleren en in zijn auto kijken. In negen van de tien gevallen werd als reden om verzoeker aan de kant van de weg te zetten, opgegeven dat het kwam door zijn rijgedrag en/of de dure auto waarin hij rijdt. Volgens verzoeker heeft hij in de veertien jaar dat hij over een rijbewijs beschikt, heel weinig bekeuringen gekregen voor zijn rijgedrag. Dat betekent dat niet alle stoptekens (gemiddeld vier tot vijf per week) die hij had gekregen, naar zijn mening kunnen worden verantwoord onder de noemer van 'opvallend rijgedrag'.

Op een gegeven moment werd verzoeker bijna dagelijks door de politie naar de kant van de weg gehaald in verband met een 'patsercontrole'. Na iedere controle bleek dat verzoeker zijn auto middels legale inkomsten uit werk had bekostigd. Volgens verzoeker is hij eerder door de Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst (FIOD) en de Zeehavenpolitie gecontroleerd en toen heeft hij aangetoond dat hij als elektrotechnisch ingenieur een goed legaal inkomen heeft en zodoende een mooie dure auto had kunnen kopen. Tijdens controles die op 2 februari 2013 en 16 mei 2013 plaatsvonden, werd er volgens verzoeker niet eens naar zijn werk gevraagd terwijl wel de code '00PATS' aan de mutatie werd gekoppeld. In de mutatie van 16 mei 2013 staat wel dat hij met zijn auto op de euromax terminal rijdt. Volgens verzoeker was het wederom een staande houding onder het mom van een algemene verkeerscontrole. In verband met deze mutatie merkte verzoeker op dat hij al meer dan zes jaar op de euromax terminal werkzaam is. Hij wordt in de mutatie neergezet alsof hij op die terminal niets te zoeken heeft of daar niet mag komen. In reactie op het standpunt van de politiechef liet verzoeker weten dat een aantal antwoorden van de politiechef in strijd zijn met de werkelijkheid. Volgens verzoeker worden de regels die de politiechef zelf heeft opgesteld, overduidelijk niet gehanteerd. Alles bij elkaar opgeteld, is er volgens verzoeker sprake van vooringenomenheid en partijdigheid van de politie. Doordat verzoeker bijna dagelijks in het centrum van Rotterdam in het kader van een patsercontrole aan de kant werd gezet, heeft hij op een gegeven moment besloten om zich daar niet meer met zijn auto te vertonen.

Interne klachtbehandeling

Tijdens de interne klachtbehandeling liet een van de betrokken politieambtenaren weten dat verzoeker opviel door zijn auto en omdat hij diverse malen rondom het politiebureau en omgeving reed. Om die reden werd hij gecontroleerd in het kader van een 'patseractie'. Hiervan is een mutatie opgemaakt. In deze registratie is verder geregistreerd:

"Rapporteur weet dat meneer G. (achternaam van verzoeker) een verleden heeft met een collega van bureau Eendrachtsplein. Collega van bureau Eendrachtsplein wordt door meneer G. in de gaten gehouden. Graag aandacht voor deze persoon."

Politieambtenaar X van het wijkteam Centrum verklaarde dat het een bewuste keuze was om verzoeker in de gaten te houden. De ex-vriendin van verzoeker zou er volgens X over geklaagd hebben dat ze door verzoeker werd lastig gevallen. Een aantal collega's was volgens hem op de hoogte van de relatie die verzoeker met een collega had gehad. Hij verklaarde verder dat niet iedereen op het politiebureau op de hoogte was van de verbroken relatie. Op de vraag of verzoeker in verband met zijn relatie met de vrouwelijke politieambtenaar er steeds uitgepikt werd, verklaarde X dat dit niet het geval was, maar dat verzoeker veel rond het politiebureau reed en daardoor opviel.

Verzoeker werd volgens X ook in het kader van de 'patseractie' in de gaten gehouden. Volgens X krijgen mensen met opvallende gedragingen zoals veel show, dure spullen en dure auto's in het centrum van Rotterdam tijdens een 'patseractie' extra aandacht van de politie en vindt er dossiervorming plaats. Volgens X werd verzoeker er niet steeds uitgepikt in verband met zijn eerdere relatie met de politieagente. Verzoeker zou niet opvallen indien hij met een "lelijke eend" zou rijden in plaats van in een dure BMW.

Reactie van de politiechef

Volgens een beleidsmedewerker van het politiedistrict Rotterdam-Centrum (waar een aantal van de mutaties m.b.t. verzoeker was opgemaakt) bleek verzoeker rond te rijden in een nogal opvallende auto. De waarde van deze auto (blijkens een mutatie van de politie lag die tussen de € 119.300,- en €130.165,-) en het jeugdige uiterlijk van verzoeker riepen bij politieambtenaren de nodige vragen op waarop ze vervolgens besluiten om verzoeker te gaan controleren. Ook viel het rijgedrag van verzoeker op.

Volgens de politiechef werd verzoeker op 18 februari 2011 volgens het bedrijfsprocessensysteem BVH voor het eerst in het kader van een zogenaamde 'patseractie' gecontroleerd. In de mutatie die naar aanleiding van deze controle is opgemaakt, wordt vanwege een vermeende stalking van zijn ex-vriendin die als politieambtenaar werkzaam is een aandachtvestiging gemaakt ten aanzien van verzoeker. Op 21 februari 2011 hebben politieambtenaren een aandachtvestiging opgemaakt waarin staat dat verzoeker de voorgaande periode een aantal malen langs het politiebureau heeft gereden en daar naar binnen heeft gekeken.

Het bedrijfsprocessensysteem BVH is volgens de districtschef bedoeld voor het vastleggen van bevindingen en informatie welke door de vervulling van de politietaak is verkregen. Door de politie werd aangegeven dat er een zekere 'focus' op verzoeker en zijn gedragingen aanwezig is (geweest). Dit is volgens de politie op professionele wijze in enkele registraties in het bedrijfsprocessensysteem BVH vastgelegd. Bestudering van de registraties bevestigen echter niet het beeld van 'vooringenomenheid', aldus de politiefchef.

Alles overziend acht de politiefchef de klacht dat er door vooringenomen handelen van de politie inbreuk werd gemaakt op het privéleven van verzoeker, niet gegrond omdat verzoeker niet aannemelijk had kunnen maken dat daarvan sprake was.

Inhoud van de mutaties

De politiefchef verstreekte acht mutaties die op verzoeker betrekking hadden, waarvan er zes met 'Aandachtvestiging' waren gelabeld. Volgens de politiefchef werd verzoeker, afgaande op de mutaties in het bedrijfsprocessensysteem, in de afgelopen vier jaar vier keer gecontroleerd in het kader van een controle 'ongebruikelijk bezit'.

In twee mutaties (van 22 februari 2011 en 14 juli 2012) wordt vermeld dat verzoeker tijdens de patsercontrole aangaf dat hij ingenieur van beroep was. In een mutatie die naar aanleiding van een patsercontrole werd opgemaakt, wordt verder vermeld dat verzoeker had aangegeven dat hij te vaak werd gecontroleerd.

In een mutatierapport van 18 februari 2011 dat was opgemaakt door een politieambtenaar van District 4 Centrum wijkpolitie staat vermeld dat verzoeker tijdens een patseractie werd opgemerkt door een politieambtenaar in burger en dat verzoeker werd gecontroleerd. Verder wordt er vermeld dat verzoeker een verleden heeft met een collega van het bureau Eendrachtsplein.

In een mutatierapport van 2 februari 2013 dat was opgemaakt door twee politieambtenaren van de Executieve ondersteuning uitvoerende eenheid 2 staat – voor zover van belang - dat zij twee patserauto's zagen rijden op het Eendrachtsplein te Rotterdam.

In een mutatierapport van 16 mei 2013 dat was opgemaakt door twee politieambtenaren van het district 10 Zuid Directe hulpverlening, staat vermeld dat zij een vrij nieuwe BMW (M6) 650i controleerden. In BVH zagen zij dat er meerdere malen een aandachtvestiging was gemaakt omtrent een jonge knul in een vrij dure auto.

Onderzoek door de Regionale Recherche Dienst (RRD)

Op 4 december 2013 deden twee politieambtenaren van de Regionale Recherchedienst eenheid naar aanleiding van hun onderzoek naar de 'patsermeldingen' over verzoeker, in een algemene mutatie verslag van de bevindingen van dit onderzoek.

“Naar aanleiding van melding ‘00PATS’ onderzoek uitgevoerd. Genoemde personenauto op naam gesteld van betrokkene G. Uit het onderzoek is gebleken dat:

- G. heeft geen geld genererende antecedenten (...)
- Over de BMW M6 en A.G. zijn meerdere patsermeldingen gedaan.
- G. in het verleden een collega heeft lastig gevallen/gestalkt .
- Uit BVH niet op is te maken wat G. voor de kost doet (niet verhoord als verdachte of getuige).

Vooralsnog geen aanwijzingen voor een verdenking witwassen.”

1. Beoordeling van de klacht over de aandachtvestiging

Het vereiste van professionaliteit houdt in dat de overheid er voor zorgt dat haar medewerkers volgens hun professionele normen werken. De burger mag van hen bijzondere deskundigheid verwachten. Dit vereiste brengt met zich mee dat politieambtenaren tijdens het registreren van politiegegevens in principe geen vermelding maken van het gegeven dat een collega politieambtenaar is betrokken bij een privé conflict.

Door verzoeker en de politiechef wordt niet weersproken dat er in de periode waarin de mutaties zijn opgemaakt, sprake is geweest van een privé conflict tussen verzoeker en een vrouwelijke politieambtenaar die destijds werkzaam was op het politiebureau Eendrachtsplein in Rotterdam en met wie hij een relatie had gehad. De Nationale ombudsman stelt vast dat de mutaties van 18 februari 2011 en 21 februari 2011 zijn opgemaakt door politieambtenaren die werkzaam zijn op het politiebureau Eendrachtsplein.

Uit de mutatie van 18 februari 2011 blijkt dat verzoeker geen onbekende was voor de politieambtenaar die de controle uitvoerde. De Nationale ombudsman leidt dit af uit de opmerking van de politieambtenaar dat een collega in burger verzoeker tijdens een ‘patseractie’ had opgemerkt en de opmerking ten overvloede dat verzoeker ‘een verleden’ heeft met een collega van het politiebureau Eendrachtsplein en dat verzoeker deze collega in de gaten houdt. Ten slotte wordt aangegeven: “Graag aandacht voor deze persoon (verzoeker).”

Drie dagen later (21 februari 2011) werd door twee andere politieambtenaren een mutatie opgemaakt waarin staat dat verzoeker met lage snelheid voor het politiebureau Eendrachtsplein reed en daarbij opvallend veel aandacht zou hebben voor het politiebureau en de politieambtenaren. Verder werd genoteerd dat verzoeker de twee voorafgaande weken in de omgeving van het politiebureau Eendrachtsplein had gereden.

Het feit dat verzoeker voor de politieambtenaar die hem op 18 februari 2011 staande hield geen onbekende was, doet de vraag rijzen of hier wel sprake was van een staandehouding in het kader van een "patseractie".

Hoewel politieambtenaar X tijdens de interne klachtprocedure verklaarde dat niet iedereen van het wijkteam Rotterdam Centrum op de hoogte was van de verbroken relatie tussen verzoeker en zijn ex-vriendin die daar als politieambtenaar werkzaam was, werd daar in de mutaties wel uitdrukkelijk de aandacht van alle politiecollega's in de eenheid Rotterdam op gevestigd. Echter uit de informatie die de politiechef tijdens het onderzoek heeft verstrekt, kan worden opgemaakt dat de ex-vriendin van verzoeker haar aangifte wegens stalking tegen verzoeker had ingetrokken. Het opnemen van de aandachtvestigingen in de periode daarna diende dan ook geen duidelijk politiedoel.

Door desondanks in de aandachtvestigingen wel te vermelden dat verzoeker een verleden had met een collega heeft de betreffende politieambtenaar die dit in de mutatie had vermeld, gehandeld in strijd met het vereiste van professionaliteit.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

2. Beoordeling van de klacht over de onnodige confrontatie met de politie

Sinds een aantal jaar wordt in Nederland het ongebruikelijk bezit aangepakt. De Nationale ombudsman begrijpt het doel van deze aanpak. De Nationale ombudsman is echter wel van mening dat het systeem dient te functioneren in overeenstemming met de vereisten van behoorlijk overheidsoptreden. Dit brengt onder meer met zich mee dat iemand die op grond van de 'patsercriteria' aan een controle wordt onderworpen en aan kan tonen dat het bezit dat aanleiding gaf tot de controle, op een legale manier is verkregen, niet in de periode daarna bij herhaling aan nieuwe patsercontroles dient te worden onderworpen in verband met datzelfde bezit. Een persoon die herhaaldelijk wordt gecontroleerd en als gevolg van de staande houdingen telkens in zijn bewegingsvrijheid wordt gehinderd, kan dit - overigens begrijpelijk - als pesterij van de politie ervaren. De Nationale ombudsman acht dit een ongewenste situatie en ziet daarom reden tot het doen van een aanbeveling.

In het geval van verzoeker toetst de Nationale ombudsman de door hem ondergane patsercontroles aan het vereiste van goede organisatie dat inhoudt dat de overheid er voor zorgt dat haar organisatie en haar administratie de dienstverlening aan de burger ten goede komt. De overheid werkt secuur en vermijdt slordigheden. Eventuele fouten worden zo snel mogelijk hersteld.

Uit de informatie die de politiechef voor een deel vertrouwelijk heeft verstrekt, komt het volgende beeld naar voren.

In de politie-eenheid Rotterdam worden statische en dynamische patsercontroles uitgevoerd. Doordat de patsercontroles door een grote groep politieambtenaren enerzijds

georganiseerd en anderzijds spontaan kunnen worden uitgevoerd, is de kans groot om daar als persoon, behorend tot de doelgroep, mee te worden geconfronteerd. In het geval van verzoeker gaat het om het criterium 'jongeman rijdend in een dure auto'.

De politiechef gaf aan dat bij de dynamische controle in principe iedere controle wordt vastgelegd in het bedrijfsprocessensysteem BVH (Basis Voorziening Handhaving) van de politie. Niet iedere staande-houding tijdens de surveillance zal volgens de politiechef echter leiden tot het vastleggen van de controle binnen het BVH systeem. Dit gebeurt alleen wanneer er relevante zaken zijn te benoemen of indien er naar aanleiding van een onderzoek door het financiële team actie is gevraagd om te controleren. Dit betekent dat uit de registratie niet kan worden afgeleid hoe vaak iemand daadwerkelijk in het kader van de patsercontrole is gecontroleerd.

Als uit onderzoek is gebleken dat er geen sprake is van 'ongebruikelijk bezit' dan dient volgens de politiechef de registratie in het bedrijfsprocessensysteem BVH te worden aangevuld met de mededeling dat er geen sprake is van 'ongebruikelijk bezit'. Daarna zal de registratie uit het bedrijfsprocessensysteem BVH worden verwijderd binnen de termijnen zoals wettelijk vastgesteld op grond van de Wet politiegegevens (Wpg). De Nationale ombudsman stelt vast dat in de registraties die aan de Nationale ombudsman zijn verstrekt, niet is vermeld dat er geen sprake is van ongebruikelijk bezit. Hierdoor blijft er ruis bestaan die, blijkens de mutatie van 16 mei 2013, van invloed kan zijn op het handelen van politieambtenaren.

Pas op 4 december 2013, werd door de Regionale Recherche Dienst (RRD) van de politie eenheid Rotterdam een onderzoek ingesteld naar aanleiding van de aandachtvestigingen met de code '00PATS' die in BVH waren vastgelegd. In de mutatie waarin verslag wordt gedaan van het resultaat van dit onderzoek, wordt vermeld dat verzoeker in het verleden een collega heeft lastig gevallen/gestalkt. De Nationale ombudsman merkt op dat deze opmerking geen enkele toegevoegde waarde heeft voor de vraag of de auto met legaal geld is gefinancierd en alleen al om die reden niet in een dergelijke mutatie thuishoort. Voorts verbaast de Nationale ombudsman zich erover dat er volgens de verbalisanten niet uit BVH zou zijn op te maken wat verzoeker voor de kost doet. In de mutaties die op 22 februari 2011 en 14 juli 2012 zijn opgemaakt, staat toch echt duidelijk dat verzoeker heeft verklaard dat hij ingenieur van beroep is. De uiteindelijke conclusie van de politieambtenaren van de RRD dat er 'vooralsnog' geen aanwijzingen zijn dat verzoeker kan worden verdacht van witwassen, acht de Nationale ombudsman niet gepast. Het woord "vooralsnog" suggereert dat er op een ander moment wellicht wel aanwijzingen zijn dat verzoeker alsnog van witwassen zou kunnen worden verdacht.

Hoewel verzoeker dit anders heeft ervaren, acht de Nationale ombudsman het niet aannemelijk dat verzoeker als direct gevolg van de aandachtvestigingen bij wijze van pesterij telkens aan de kant werd gezet. Gelet op de opmerking van de politiechef dat er lang niet altijd een mutatie wordt opgemaakt van een staande-houding in het kader van een controle ongebruikelijk bezit, acht de Nationale ombudsman het wel aannemelijk dat

verzoeker veel vaker dan 4 keer is gecontroleerd, aangezien hij aan de 'patsercriteria' voldoet.

Dat verzoeker in het begin een aantal keren aan de kant werd gezet in het kader van een 'patsercontrole' kan, gelet op de criteria en het doel van de patseraanpak, nog worden gebillijkt. Wat niet kan worden gebillijkt is dat verzoeker zelfs nadat hij onomstotelijk kon aantonen dat hij eerlijk aan zijn dure auto is gekomen, toch niet gevrijwaard blijft van toekomstige controles. Het bevreemdt de Nationale ombudsman dan ook dat de politiechef deze situatie blijkt goed te keuren. Er kan volgens de politiechef immers niet worden gewaarborgd dat een persoon die onderwerp is geweest van een onderzoek en heeft kunnen aantonen dat de auto met legaal geld is verkregen, in de toekomst verschoond blijft van nieuwe patsercontroles.

Alles overziend is de Nationale ombudsman van oordeel dat de politie door verzoeker telkens opnieuw staande te houden in het kader van een controle ongebruikelijk bezit heeft gehandeld in strijd met het vereiste van goede organisatie. De Nationale ombudsman ziet hierin reden tot het doen van een aanbeveling.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van politie eenheid Rotterdam, is gegrond wegens enerzijds schending van het vereiste van professionaliteit en anderzijds schending van het vereiste van goede organisatie.

Aanbeveling

De politiechef van de eenheid Rotterdam wordt in overweging gegeven om naar een mogelijkheid te zoeken om personen waarbij is komen vast te staan dat hun bezit niet op ongebruikelijke wijze is verkregen, in de toekomst zoveel mogelijk te vrijwaren van nieuwe controles 'ongebruikelijk bezit'.

De Nationale ombudsman,

mr. F.J.W.M. van Dooren,
waarnemend ombudsman

Achtergrond

1. Wetboek van Strafrecht

Artikel 420bis

1. Als schuldig aan witwassen wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vijfde categorie:
  - a. hij die van een voorwerp de werkelijke aard, de herkomst, de vindplaats, de vervreemding of de verplaatsing verbergt of verhult, dan wel verbergt of verhult wie de rechthebbende op een voorwerp is of het voorhanden heeft, terwijl hij weet dat het voorwerp – onmiddellijk of middellijk – afkomstig is uit enig misdrijf;
  - b. hij die een voorwerp verwerft, voorhanden heeft, overdraagt of omzet of van een voorwerp gebruik maakt, terwijl hij weet dat het voorwerp – onmiddellijk of middellijk – afkomstig is uit enig misdrijf.
2. Onder voorwerpen worden verstaan alle zaken en alle vermogensrechten.

Artikel 2, eerste lid

"Het register heeft tot doel de informatievoorziening in het kader van de uitvoering van artikel 2 van de Politiewet 1993 binnen het korps mogelijk te maken voor zover het betreft:

- a. de opsporing en aanhouding van personen die als verdachte betrokken zijn of zijn geweest bij strafbare feiten;
- b. de voorkoming van strafbare feiten waarbij personen naar redelijkerwijs kan worden vermoed als verdachte betrokken zullen zijn;
- c. de voorkoming en bestrijding van verstoringen van de openbare orde;
- d. het verlenen van hulp aan personen waarvan aan de hand van gebeurtenissen gebleken is, dan wel te voorzien is, dat de noodzaak zich hiertoe zal voordoen."